

'InZicht' licht u in over nieuwe boeken, congressen en lezingen in taalkundig Nederland en België. Vermelding in deze rubriek betekent niet dat de redactie ze aanbeveelt. Voor een zo volledig mogelijk beeld hebben wij ook uw hulp nodig. Weet u iets waarvan u denkt dat het in deze rubriek thuishoort, laat het ons dan weten. Verschijningsdata en prijzen onder voorbehoud.

Duitse taalverenigingen

In Duitsland houden verschillende organisaties zich actief bezig met het Duits. Ten eerste is er het Goethe-Institut, dat onder meer tot doel heeft de kennis van de Duitse taal en cultuur in het buitenland te bevorderen. Het heeft 134 vestigingen in 82 landen, en het is een van de organisaties die zitting hebben in de Deutsche Sprachrat, een orgaan dat zich om de positie van het Duits bekommert en de politiek adviseert inzake taalkwesties. Hierin is ook de Gesellschaft für deutsche Sprache (GfdS) vertegenwoordigd. In de doelstelling van deze vereniging wordt onder meer gesproken over "het verdiepen van het bewustzijn ten aanzien van de Duitse taal", "het kritisch volgen van taalontwikkelingen" en "het geven van wetenschappelijk gefundeerde taaladviezen". Dit laatste gebeurt door de Sprachberatungsdienst van de GfdS.

De uitvoering van de andere twee doelen van de GfdS krijgt gestalte in de twee tijdschriften die de vereniging uitgeeft: *Muttersprache* en *Der Sprachdienst*. Het eerste blad heeft een wat wetenschappelijk karakter; er staan lange artikelen in over uiteenlopende onderwerpen, zoals meertaligheid, jongerentaal, middeleeuws Duits en Duitse woorden in het Turks, met lange titels als 'Überlegungen zur Anglizismenkritik im Gesamtzusammenhang der populären Sprachkritik'. *Der Sprachdienst* is vooral gericht op de dagelijkse taalpraktijk. Het bevat kortere artikelen, over zaken als spelling, interpunctie, stijl, grammatica, etymologie en naamkunde, en boekrecensies. Jaarlijks terugkerende onderwerpen zijn de verkiezing van het 'Wort' en het 'Unwort' van het jaar en de toekenning van twee prijzen voor respectievelijk journalisten en mediapersoonlijkheden die zich verdienstelijk hebben gemaakt voor de taalcultuur.

Onze oosterburen kennen ook een jaarlijkse verkiezing van de persoon die het Duits een zeer sléchte dienst heeft bewezen – de "Sprachpanser des Jahres" ('taalprutser van het jaar'). Die titel wordt toegekend door het tijdschrift *Deutsche Sprachwelt*, een uitgave van de Verein für Sprachpflege. De Sprachpanser is vrijwel zonder uitzondering iemand die zich schuldig heeft gemaakt aan zeer onnodig Engels, een onderwerp waar het in *Deutsche Sprachwelt* vaak over gaat – zie ook Joop van der Horsts column op bladzijde 321.

Er zijn nog meer taalorganisaties in Duitsland (en in Oostenrijk en Zwitserland), en sommige daarvan geven ook een tijdschrift uit. Het zijn er te veel om hier te noemen, maar wie er meer over wil weten, vindt een overzicht van alle organisaties op de website van de Verein für Sprachpflege.

Websites: www.goethe.de, www.gfds.de, www.deutsche-sprachwelt.de, www.sprachpflege.info.

■ OVERTUIGENDE TEKSTEN

Iemand door middel van een tekst overhalen om iets te doen is nog niet zo eenvoudig: met lezers is er geen wisselwerking en bijsturing mogelijk. In *Overtuigende teksten* geven de communicatiewetenschappers Hans Hoeken, Jos Hornikx en Letticia Hustinx een overzicht van de theorieën en inzichten op het gebied van overtuigingsprocessen – hoe en waarom laten mensen zich overtuigen? – en de rol die taal, tekst en beeld hierbij kunnen spelen.

Het boek is in de eerste plaats bedoeld voor studenten Nederlands en communicatie- en informatiewetenschappen. Het leert hun wat 'persuasieve documenten' zijn, hoe die in elkaar zitten, en hoe en waarom ze werken (of niet).

Overtuigende teksten. Onderzoek en ontwerp is een uitgave van Coutinho en kost € 28,- (ingenaaid, 261 blz.).

ISBN 978 90 469 0169 4

■ NEDERLANDS VOOR DUITERS

Emeritus hoogleraar Siegfried Theissen en germaniste Caroline Klein zijn de auteurs van diverse naslagwerken voor Duitse studenten Nederlands en Nederlandse studenten Duits. In het 2/3-nummer van *Onze Taal* stond al een bespreking van hun *Contrastief woordenboek*, dat een inventarisatie is van Duits-Nederlandse 'valse vrienden': woorden die enkel op het oog equivalenten van elkaar zijn, zoals *verhuren*, dat in het Duits 'zijn geld aan hoeren uitgeven' betekent. Het boek behandelt verder o.m. verwarrende spreekwoorden en gezegden, lidwoorden, voorzetsels en hulpwerkwoorden. Van dit boek is nu de Duitse evenknie verschenen: het *Kontrastives Wörterbuch*, voor Duitsers die Nederlands leren, en waarin de trefwoorden dus Duits zijn. Die 'Duitse ordening' kan natuurlijk ook heel handig zijn voor Nederlanders die met Duitse teksten bezig zijn.

iets dergelijks geldt voor *Niederländische Redewendungen, Sprichwörter und Vergleiche*, waar behalve Theissen en Klein ook de Leuvense hoogleraar Nederlands Philippe Hilgsmann aan meewerkte. Dit boek verklaart Nederlandse spreekwoorden, zeggwijzen en vergelijkingen voor Duitse studenten, maar door de Nederlandse trefwoordindeling is het boek ook heel bruikbaar voor Nederlanders die een Duitse vertaling voor een spreekwoord etc. zoeken.

- *Kontrastives Wörterbuch* is een uitgave van het Centre Informatique de Philosophie et Lettres in Luik en kost € 30,- excl. porto (gelijmd, 208 blz.). Bestellingen via e-mail: Joseph.Denoos@ulg.ac.be. Zonder ISBN.
- *Niederländische Redewendungen, Sprichwörter und Vergleiche* is een uitgave van Presses universitaires de Louvain en kost € 28,80 (gelijmd, 295 blz.). Bestellingen: www.i6doc.com. ISBN 978 2 87463 154 2

■ ENGELS VOOR KLEUTERS

De kinderwoordenboeken van Van Dale zijn bedoeld om jonge kinderen vanaf een jaar of drie te helpen bij het leren van taal. De

woorden worden gepresenteerd in versjes en verduidelijkt met plaatjes, en de boeken zijn dus zeer geschikt om voorgelezen te worden. Het nieuwste kinderwoordenboek is *My First*

English Van Dale, dat een Engelstalige bewerking is van *Mijn eerste Van Dale*. Het behandelt 1000 eenvoudige woorden. Van het boek is ook een versie voor op de computer verschenen, waarop de versjes worden voorgelezen. Samen bieden de uitgaven, aldus de inleiding, weinig minder dan “een fris Engels ‘taalbad’ waarin het heerlijk is zich onder te dompelen en Engelsprekend weer boven te komen”.

- *My First English Van Dale. Voorleeswoordenboek* van Mariska Albers en Paula Gerritsen is een uitgave van Van Dale en kost € 22,95 (gebonden, 136 blz.). ISBN 978 90 6648 045 2
- *My First English Van Dale interactief woordenboek. Versjes en animaties* kost € 17,50. ISBN 978 90 6648 048 3

■ SPREEKWOORDEN EN UITDRUKKINGEN

Na *Al regent het varkens ...* (2003) en *Parels voor de zwijnen* (2005) is *Waarom is een blauwe maandag blauw?* het derde boek van Heidi Aalbrecht over spreekwoorden en uitdrukkingen. Deze nieuwe uitgave verklaart er zo'n vijfhonderd, waaronder voornamelijk oude bekenden als *gemak dient de mens* en *tegen heug en meug*, maar ook modernere vondsten als *de Griekse beginzelen aanhangen* en *een vrouw zonder man is als een vis zonder fiets*. Aalbrecht gaat in op de

(advertentie)

'Ik wil gelezen worden!'
Multatuli

EIGEN BEHEER
Nieuwpoortkade 2a
1055 RX Amsterdam

Voor uw uitgave in eigen beheer

- gelegenheidsuitgave
- proefschrift
- dichtbundel
- verhalen
- levensbeschrijving
- roman
- etc.

Wilt u meer weten?
020 60 60 701 of eigenbeheer@euronet.nl
website: www.eigenbeheer.nl

herkomst, en noemt ook varianten uit andere talen. De lemma's worden afgewisseld met kaderteksten, waarin wordt ingegaan op woorden die vaak in spreekwoorden en uitdrukkingen voorkomen, zoals *oog*, *water*, *neus*, *Jan* en *duivel*.

Waarom is een blauwe maandag blauw? En meer dan 500 andere verklaringen van spreekwoorden en uitdrukkingen is verschenen bij Sdu Uitgevers en kost € 17,50 (ingenaaid, 254 blz.). ISBN 978 90 12 58142 4

■ TAALKALENDERS

Sinds september liggen de nieuwe scheurkalenders in de boekhandel, en traditiegetrouw zitten daar ook weer twee taalkalenders bij. De eerste is de *Kindertaalkalender*, met op elk blaadje een spelletje, een grap, een weetje, een quizvraag of een opdracht, die allemaal iets met taal (grammatica, spelling, idioom, etymologie, et cetera) te maken hebben. De kalender is gericht op kinderen van acht tot twaalf jaar, en is geïllustreerd door Jan Jutte.

De tweede kalender is de *Onze Taal Taalkalender*, die voor de zeventiende keer verschijnt. Deze kalender bevat zeven rubrieken, voor elke dag van de week een: taalkronkels, uitdrukkingen, taaladvies, toponiemen, taalquizen, etymologie en sporttaal. Op de adresdrager bij dit num-

mer van *Onze Taal* vindt u een bon waarmee u in de boekhandel € 2,45 korting krijgt op deze kalender.

- *Onze Taal Taalkalender 2010* is een uitgave van Sdu Uitgevers en kost € 14,95. ISBN 978 90 12 12941 1
- *Kindertaalkalender 2010* is een uitgave van Sdu Uitgevers en kost € 14,95. ISBN 978 90 12 12942 8

■ GOLFWOORDENBOEK

Het derde deel in de reeks sportwoordenboeken van Van Dale gaat over golfen en aanverwante disciplines als frisbeegolf, kolven, boerengolf en midgetgolf. Het verklaart in die sporten ge- bezigde termen als *amerikaantje*, *headcover*, *par*, *eagle*, *hitler*, *mid-mashie*, *money list*, *scratchgolfer* en *zwenkgras*. Waar nodig wordt de betekenis nog verduidelijkt met een citaat of een illustratie. De lemma's worden afgewisseld met kadertekstjes “vol sappige anekdotes, sporttalige wetenswaardigheden en insideverhalen”.

Golfsportwoordenboek. Van afterswing tot zandbunker van Jan Luitzen e.a. is een uitgave van Van Dale en kost € 22,50 (gebonden, 224 blz.). ISBN 978 90 6648 920 2

(advertentie)

Speciale kalenderactie		
<p><i>Kindertaalkalender 2010</i> De Kindertaalkalender! Met iedere dag een interessante vraag, een gedicht, spreekwoord, opdracht, mop of een puzzel die met taal te maken heeft. (8-12 jaar)</p>		<p>ISBN: 978 90 12 12942 8 Prijs: € 14,95</p> <p>Actieprijs € 12,50 (voor lezers van Onze Taal)</p> <p>Voor meer informatie: www.sdu.nl/taal</p>
<p><i>Geschiedeniskalender 2010</i> De zestiende editie van de Geschiedeniskalender, met elke dag een vraag over het verleden. Op een speelse manier uw kennis van het verleden testen en verrijken.</p>		<p>ISBN: 978 90 12 12943 5 Prijs: € 14,95</p> <p>Actieprijs € 12,50 (voor lezers van Onze Taal)</p> <p>Voor meer informatie: www.sdu.nl/taal</p>
<p><i>Taalkalender 2010</i> De zeventiende editie van de Onze Taal Taalkalender, met elke dag een andere invalshoek. Iedere dag bijzondere feiten en wetenswaardigheden over de Nederlandse taal.</p>		<p>ISBN: 978 90 12 12941 1 Prijs: € 14,95</p> <p>Actieprijs € 12,50 (voor lezers van Onze Taal)</p> <p>Voor meer informatie: www.sdu.nl/taal</p>
<p>Kijk op de adresdrager voor de speciale actie voor lezers van Onze Taal</p>		
		